

ΤΟ ΚΑΛΈΜΙ

ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ Ε/Κ ΚΑΙ Τ/Κ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ "ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟΣ" (ε/κ τμήμα)

Τεύχος 14
Οκτώβρης 2010

Περιεχόμενα

Σελ. 2-3

Πλατφόρμα: Οκτώ
θέσεις για τη νέα σχολική
χρονιά

Σελ 4-7

Προκαταλήψεις και
μύθοι στην εκπαίδευση:
Εξετάζοντας τις αλήθειες
του Άλλου
του Δρος Birkim Ozgur

Σελ. 8

Όλα τριγύρω αλλάζουν
και όλα τα ίδια μένουν;
Εκπαιδευτικές αλλαγές
σε μια πολυπολιτισμική
Κύπρο

του Κ.Χ.

Φίλοι και φίλες της Πλατφόρμας Συναδέλφισσες και συνάδελφοι

Οι δραστηριότητες του επαναπροσεγγιστικού κινήματος ξανάρχισαν μετά το Καλοκαίρι με μια μαζική πορεία και συγκέντρωση την 1η Σεπτεμβρίου, την μέρα της ειρήνης.

Η Πλατφόρμα Ε/Κ και Τ/Κ Εκπαιδευτικών «Ενωμένη Κύπρος» συμμετείχε ενεργά στη πορεία η οποία τα τελευταία τρία χρόνια πήρε δικαιοδικό χαρακτήρα.

Οι δράσεις μας για τη χρονιά 2010 - 2011 στεγάζονται (ο δικό μας στόχος της χρονιάς) κάτω από το γενικό τίτλο «Όχι στο σχολείο της διχοτόμησης, ναι στο σχολείο της επανένωσης» και περιλαμβάνουν δικαιοδικές συγκεντρώσεις, παιδαγωγικές δράσεις και άλλες δικαιοδικές δράσεις που θα προσφέρουν στήριξη στους εκπαιδευτικούς που επιθυμούν μια παιδεία ειρηνικής συμβίωσης για τα παιδιά της Κύπρου. Δράσεις που επιδιώκουν να θυμίζουν στους ξεχασιάρηδες ότι η υπόθεση της Παιδείας είναι πολυπολιτισμική και οπωσδήποτε για τη χώρα μας τουλάχιστον δικαιοδική.

Συναδέλφιοι και συναδέλφισσες:

Δεν είναι πια μυστικό σε κανένα ότι οι δυνάμεις της διχοτόμησης κερδίζουν έδαφος και στις δύο κοινότητες. Πίσω από τα παχιά λόγια των αγωνιστών διαφόρων αποχρώσεων ξεπροβάλλει ο σκοτεινός πόθος των πραξικοπηματιών του 1974. Η ειλικρίνεια των πολιτικών δυνάμεων ως προς το στόχο της ομοσπονδίας είναι υπό αμφισβήτηση και οι πράξεις συχνά δεν στηρίζουν τα λόγια

Όμως αν είναι να χάσουμε την επανένωση της χώρας μας ας μην το κάνουμε σιωπηλά. Ας προσπαθήσουμε να ανατρέψουμε τα δεδομένα. Ας μην αφήσουμε να μας αφήσουν στη διχοτόμηση μέσα από την αδράνεια και την απαισιοδοξία που έντεχνα καλλιεργούν και στις δύο κοινότητες.

Ας προσπαθήσουμε με αρετή και τόλμη.

Κωστής Αχνιώτης

1η του Σεπτεμβρίου, Πορεία Ειρήνης

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ: ΟΚΤΩ ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

Ο εθνικισμός έχει κερδίσει τον τελευταίο καιρό κάποιο έδαφος και στις δυο κοινότητες. Αυτό όμως δεν πρέπει να μας αποθαρρύνει. Γνωρίζουμε πολύ καλά – όπως το γνωρίζουν και οι ίδιοι – πως ότι κτίζεται πάνω στο ψέμα και το μίσος έχει κοντά ποδάρια. Φτάνει βέβαια να μη μείνουμε με σταυρωμένα τα χέρια. Θα πρέπει όσοι και στις δυο κοινότητες υποστηρίζουμε την επανένωση, να αντικρύσουμε με τόλμη τα πράγματα και να ενισχύσουμε τη δράση μας με φαντασία και δημιουργική διάθεση.

Ο χώρος της Εκπαίδευσης είναι νευραλγικός για την οικοδόμηση και το στέριωμα της λύσης. Επιμένουμε λοιπόν να τον ιεραρχούμε ψηλά.

Κατά καιρούς έχουμε υποβάλει δημόσια αλλά και σε διαμορφωτές της πολιτικής στις δυο κοινότητες διάφορες προτάσεις για τις δράσεις που μπορούν να αναληφθούν. Κάποιες από αυτές τις προτάσεις εισακούστηκαν και υλοποιήθηκαν εν μέρει, κάποιες άλλες όχι. Από την πλευρά μας θέλουμε να έχουμε το θάρρος να συνεχίζουμε την προσπάθεια να εισακουστούμε, εμπλουτίζοντας κάθε φορά αυτές τις προτάσεις.

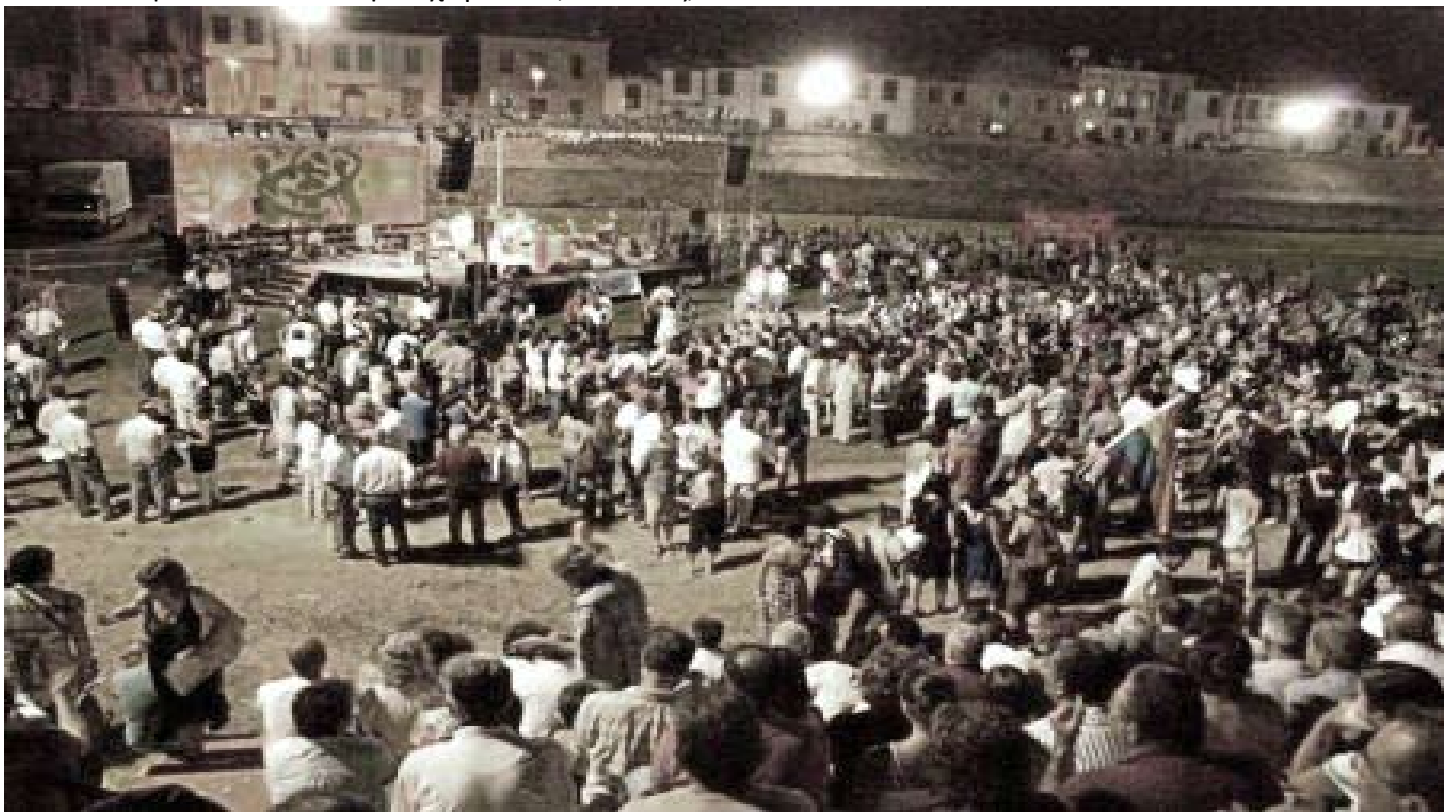
Λέμε λοιπόν:

1. Ανεξάρτητα από το ότι και μετά από μια λύση του Κυπριακού, τα ζητήματα παιδείας θα αφορούν πιθανόν την κάθε κοινότητα χωριστά, εντούτοις,

ζητήματα συντονισμού, ενιαίας έκφρασης στα διεθνή εκπαιδευτικά βήματα, κοινών γενικών στοχεύσεων και πολιτικών, που θα εδράζονται σε ένα πνεύμα συναίνεσης και φιλίας, είναι απαραίτητο να συζητηθούν και να τύχουν μιας πρώτης επεξεργασίας. Είναι απαραίτητη η δημιουργία από τώρα μιας κοινής βάσης αντιλήψεων και προσανατολισμών. Επομένως, δεν είναι καθόλου πολυτέλεια στο διάλογο που διεξάγεται σήμερα ανάμεσα στις δυο πλευρές, να συζητηθούν θέματα Εκπαίδευσης στο επίπεδο των τεχνικών επιτροπών ή με τη δημιουργία παράλληλης ομάδας εργασίας για την Εκπαίδευση.

2. Προτείνουμε να συσταθούν στις αρμόδιες αρχές που διαχειρίζονται την εκπαίδευση στις δυο κοινότητες αδησοεπιτροπές με διευρυμένες αρμοδιότητες, οι οποίες να έχουν ως αποκλειστική αρμοδιότητα την προώθηση μέτρων προς την κατεύθυνση της συνεργασίας των δυο κοινοτήτων. Υπάρχουν απλά και εύκολα βήματα από τα οποία θα μπορούσαν οι δυο πλευρές να ξεκινήσουν (π. χ. προώθηση της διαδικτυακής σύνδεσης των εκπαιδευτικών των δύο πλευρών, δημιουργία κοινής ιστοσελίδας κλπ.).

3. Οι εκπαιδευτικές αρχές θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν τη σύσταση ειδικής επιτροπής από εκπαιδευτικούς σε κάθε σχολείο, που θα έχει ως αποκλειστικό αντικείμενο την ανάληψη πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση της επικοινωνίας εκπαιδευτικών και

Δικοινοτική συγκέντρωση Ειρήνης. 1η Σεπτεμβρίου, 2010

μαθητών ανάμεσα στο σχολείο και σχολείο ή σχολεία της άλλης κοινότητας. Εκεί όπου παρατηρείται δυστοκία, να αναλαμβάνουμε πρωτοβουλία εμείς, ο καθένας στο δικό του σχολείο.

4. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να αναθερμανθεί η ανταλλαγή επισκέψεων μαθητών και εκπαιδευτικών ανάμεσα στις δύο κοινότητες, γεγονός που θα ενδυναμώσει την εμπιστοσύνη, θα προωθήσει την αλληλογνωριμία και θα αναδείξει κοινά προβλήματα και ανησυχίες.

5. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί προϋπόθεση αλλά και εγγύηση επιτυχίας των όποιων σχετικών πολιτικών. Μέσα στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, για την οποία γίνεται πολύς λόγος τα τελευταία χρόνια, ζητούμε να επιμορφωθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι εκπαιδευτικοί, με στόχο τη δημιουργία σχέσεων φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

6. Ο παράγοντας «γλώσσα» είναι εξαιρετικά σημαντικός για την προώθηση και ενθάρρυνση στο μέλλον της επικοινωνίας ανάμεσα στις δυο κοινότητες, αλλά και για τη λειτουργικότητα της λύσης. Θα πρέπει λοιπόν (α) στοιχειώδεις γνώσεις της Ελληνικής και της Τουρκικής να παρέχονται στο πλαίσιο υποχρεωτικού μαθήματος σε όλους τους μαθητές Γυμνασίων ή/ και Λυκείων και στις δυο πλευρές αντίστοιχα, (β) να ενθαρρυνθούν οι δημόσιοι υπάλληλοι να εκμάθουν τη γλώσσα της άλλης κοινότητας για τη στοιχειώδη τουλάχιστον συνεννόηση, (γ) πιστοποιημένη γνώση ενός χαμηλού έστω επιπέδου της

γλώσσας της άλλης κοινότητας να είναι απαραίτητο προσόν για πρόσληψη στο δημόσιο – έστω με την παροχή ενός διετούς χρονικού περιθωρίου για εκμάθηση, αμέσως μετά την πρώτη πρόσληψη.

7. Η Πλατφόρμα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων Εκπαιδευτικών ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟΣ, επαναφέρει την πρότασή της για δημιουργία κέντρου παροχής μεταφραστικής υποστήριξης στη νεκρή ζώνη (στο Λήδρα Πάλας), ώστε η επικοινωνία ανάμεσα σε μεμονωμένους ανθρώπους, σε δικοινοτικές οργανώσεις και σε άλλους φορείς που θέλουν να αναλάβουν δικοινοτικές πρωτοβουλίες, να πάψει να είναι εμπόδιο. Καλούμε τα Η. Ε. και την Ε.Ε. να ενθαρρύνουν τις δυο κοινότητες στη δημιουργία ενός τέτοιου κέντρου και να διευκολύνουν διαδικαστικά την προώθησή του. Περιττό να σημειώσουμε ότι Η.Ε. και Ε.Ε. μπορούν να συμβάλουν θετικά, εντάσσοντας όλες τις προτάσεις μας και άλλες ανάλογες στο πλαίσιο των όσων αναμένουν από τις δυο κοινότητες ως κινήσεις έμπρακτης απόδειξης της διακηρυγμένης θέσης τους για εξεύρεση λύσης διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας και ειρηνικής συμβίωσης.

8. Οι δυο πιο πάνω φορείς θα μπορούσαν να συνεισφέρουν επίσης με τη σύσταση διευρυμένης επιτροπής επιστημόνων από τις δυο κοινότητες, στην οποία να μετέχουν και εμπειρογνώμονες από την Ευρώπη και αλλού, για τη σύνταξη και προώθηση συγκεκριμένων μέτρων δικοινοτικού χαρακτήρα στο χώρο της Εκπαίδευσης.

Λευκωσία, 3/10/2010

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Εκπαιδευτικοί για την ειρήνη και τη λύση

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας του Εκπαιδευτικού, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι εκπαιδευτικοί επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους στον αγώνα για μια εκπαίδευση που θα έχει ως απώτερο στόχο της την επικράτηση της ειρήνης και της επανένωσης στην Κύπρο. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών, που αποτελούν μια σημαντική μερίδα των πνευματικών ανθρώπων της χώρας μας, είναι και θα πρέπει να είναι καταλυτικός στη διαμόρφωση των κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων. Όλοι μαζί οι Κύπριοι εκπαιδευτικοί θα συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά με όραμα το σχολείο της συμφιλίωσης σε μια ενωμένη Κύπρο, απαλλαγμένη από το εθνικό, φυλετικό ή θρησκευτικό μίσος. Ιδιαίτερα σήμερα, τη στιγμή που καταβάλλονται έντονες προσπάθειες για την επίτευξη μιας λύσης, που θα απαλλάσσει τον τόπο μας από το διαχωρισμό και τα συρματοπλέγματα, αποτελεί υποχρέωση του κάθε εκπαιδευτικού να αγωνιστεί ώστε να ρίξει τα τείχη του διαχωρισμού που έχουν ριζώσει και στα μυαλά των ανθρώπων και μεταδίδονται δυστυχώς στη νέα γενιά, διαιωνίζοντας τα λάθη και τα πάθη που οδήγησαν τη χώρα μας στη σημερινή κατάσταση. Ας αγωνιστούμε όλοι ώστε να διαπαιδαγωγήσουμε τα παιδιά μας με τις αξίες του αλληλοσεβασμού, της δημοκρατίας και της ειρηνικής συνύπαρξης, ενάντια στα διχαστικά στερεότυπα που προωθούν οι δυνάμεις που αντιμάχονται τη λύση της συμβίωσης σ' ένα ομόσπονδο ενωμένο κράτος. Για να μπορέσουν επιτέλους οι επόμενες γενιές να ζήσουν σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα χωρίς μίσση και αιματοχυσίες, χωρίς πηγάδια που στοιχειώνονται από τα κόκαλα των αγνοούμενων συμπατριωτών μας. Ο ρόλος της Παιδείας είναι καθοριστικός και ο κάθε εκπαιδευτικός οφείλει να αναλάβει το μερίδιο της ευθύνης που του αναλογεί ως καθήκον του απέναντι στην πατρίδα του, την Κύπρο, την κοινή πατρίδα όλων μας. Η ανακοίνωση υπογράφεται από:

το συνδικάτο των Τουρκοκυπρίων εκπαιδευτικών Μέσης Παιδείας ΚΤΟΕΟΣ, το συνδικάτο των Τουρκοκυπρίων δασκάλων ΚΤΟΣ, την Οργάνωση των εκπαιδευτικών της τεχνικής εκπαίδευσης ΟΛΤΕΚ, την Προοδευτική Κίνηση δημοτικής εκπαίδευσης, την Προοδευτική Κίνηση Μέσης Παιδείας και την Πλατφόρμα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εκπαιδευτικών "Ενωμένη Κύπρος".

Προκαταλήψεις και μύθοι στην Εκπαίδευση:

Η προσέγγιση που υποστηρίζει ότι πρέπει να δοθεί σημασία στην εκπαίδευση, με στόχο την στήριξη της επαναπροσέγγισης και μιας ειρηνικής λύσης του κυπριακού προβλήματος αξίζει της προσοχής. Οι εκδηλώσεις που, με αυτόν τον στόχο, επιδιώκουν να φέρουν μαζί τους τουρκοκύπριους και ελληνοκύπριους δασκάλους και μαθητές, θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως η πρακτική συμβολή της Πλατφόρμας, για την ειρήνη στην Κύπρο.

Σήμερα συζητάμε τις λανθασμένες πρακτικές που απορρίπτουν την πολυ-πολιτισμικότητα στο περιβάλλον της εκπαίδευσης. Όταν, στην μοιρασμένη Κύπρο, γίνεται αναφορά στον «άλλο», μέσα στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, έρχονται στον νου οι Ελληνοκύπριοι. Για δε τους Ελληνοκύπριους, ο «άλλος» είναι σε ορισμένες περιπτώσεις οι Τουρκοκύπριοι και περισσότερο η Τουρκία. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι, στην πρόσφατη μας ιστορία, επικράτησε να θεωρούνται «άλλοι», ταυτόχρονα και στις δύο κοινότητες, οι υποστηρικτές της ειρήνης και οι άνθρωποι αυτοί υπέστησαν μεγάλες πιέσεις, βάσανα, απόπειρες κατά της ζωής τους, οικονομικές και πολιτισμικές επιθέσεις. Αυτό καταδεικνύει το εξής:

Αυτοί που προτιμούν, αντί της ειρήνης και της επανένωσης, να επικρατεί στην Κύπρο ο διαχωρισμός, όταν ορίζουν το «εγώ», βιώνουν μια έλλειψη αυτοπεποίθησης και δεν μπορούν να δημιουργήσουν καμιά κοινή ανθρώπινη σχέση με αυτόν που θεωρούν «άλλο», είτε αυτός είναι από τη δική τους κοινότητα, είτε όχι. Και αυτό έχει ως συνεπακόλουθο το να αντιλαμβάνονται ως «απειλή» αυτόν που είναι διαφορετικός από τους ίδιους. Σε αυτό το πλαίσιο, ο «άλλος» ορίζεται ως ο «επικίνδυνος εχθρός» και καθορίζονται πολιτικές στον ξενοφοβικό άξονα, δηλαδή, με τον «φόβο για τον άλλο». Αυτό επηρεάζει αρνητικά και την εκπαίδευση, μαζί με όλους τους κοινωνικούς τομείς. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, οι προκρίσεις, οι προκαταλήψεις και οι διάφορες κατασκευασμένες πληροφορίες σε σχέση με την άλλη κοινότητα αλλά ακόμη και με τους υποστηρικτές της ειρήνης στην ίδια κοινότητα, μπορούν να αποκτήσουν εγκυρότητα στο περιβάλλον της εκπαίδευσης.

Εθνοτικός εθνικισμός και Ευρωπαϊκή Ένωση

Στην ιστορία της Κύπρου, η έλλειψη ανεκτικότητας έφερε μαζί της τα εγκλήματα· έδωσε, επίσης, κατεύθυνση στην εκπαίδευση. Ο «φόβος του άλλου» έβλαψε την κουλτούρα της ειρήνης και τις σχέσεις ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Διαμόρφωσε την εκπαίδευση με την κουλτούρα του φόβου και όχι με την κουλτούρα της αγάπης. Το περιβάλλον αυτό έθρεψε τον «εθνοτικό εθνικισμό» και στις δύο

κοινότητες. Οι εξουσίες στις δύο κοινότητες, οι οποίες είχαν διαφορετικό περιεχόμενο αλλά το ίδιο παράδειγμα, σχημάτισαν τα εκπαιδευτικά τους συστήματα με τρόπο ώστε να μπορέσουν να διατηρήσουν για πολλά χρόνια την εξουσία τους. Στα εκπαιδευτικά τους συστήματα που είχαν διαμορφωθεί με αυτή την αντίληψη, οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι δίδασκαν μονάχα τις ιστορίες της Ελλάδας και της Τουρκίας και μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισε να διδάσκεται η ιστορία της Κύπρου. Ο Γιάννης Παπαδάκης (2008) τονίζει ότι η διδασκαλία της εθνικής ιστορίας βασισμένη στη μέθοδο της απλής εξιστόρησης, γίνεται με τον τρόπο που παρουσιάζεται ο «καλός» και ο «κακός» στις ταινίες δράσης και αναφέρει πως η μέθοδος που ακολουθείται εστιάζει στην στρατοκρατία και τον πόλεμο. Ο Παπαδάκης επισημαίνει ότι «(ακόμη και αν στην πραγματικότητα, η συμμετοχή των ανθρώπων στον πόλεμο επιβάλλεται με τη βία ή με τους νόμους) ο πόλεμος παραπέμπει στις περιόδους με τη μεγαλύτερη εθνική συνοχή» σημειώνει πως αυτή είναι πρόδηλα μια ανδροκρατούμενη ιστορία και συνεχίζει, προβάλλοντας τα μειονεκτήματα του να παρουσιάζεται ο πόλεμος ως ο δημιουργός της ιστορίας και ως το βασικό συστατικό της ύπαρξης της.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι στη εποχή μας, ίσως για πρώτη φορά, τόσο στο νότιο όσο και στο βόρειο μέρος της Κύπρου, άρχισε να έχει επίδραση στην εξουσία η σύγχρονη αντίληψη που λαμβάνει υπόψη και «αυτούς που δεν είναι δικοί μας». Τώρα είναι ο καιρός αυτό να εδραιωθεί μέσα στη δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία ευνοεί την πολυ-πολιτισμικότητα. Είναι μονάχα ζήτημα χρόνου, το να ωφεληθεί και η Κύπρος από το ευρωπαϊκό σύστημα, στο οποίο η ιστορία γίνεται αντιληπτή ως μια διαπολιτισμική διαδικασία, οι ευρωπαϊκές και οι οικουμενικές αντιλήψεις λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και η πολιτισμική διαφορετικότητα θεωρείται πλούτος της ανθρωπότητας (Wulf, 2008).

Σύγχρονοι προσανατολισμοί στην εκπαίδευση

Πρέπει να σταθούμε στη σημασία της Εκπαίδευσης, από την άποψη της ορθής χρήσης του χρόνου. Οσο μπορέσουμε να μεταφέρουμε στο εκπαιδευτικό μας σύστημα τις σύγχρονες εκπαιδευτικές φιλοσοφίες, τις σύγχρονες συνθήκες στη αίθουσα διδασκαλίας, τις σύγχρονες σχέσεις δασκάλου - μαθητή, τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας - μάθησης, που είναι αποδεκτές σε παγκόσμιο επίπεδο, τόσο θα ευοδωθούν και οι προσδοκίες μας από την εκπαίδευση.

Αν προσπαθήσουμε να διδάξουμε με βάση τα ιστορικά δόγματα, θα αντιμετωπίσουμε σοβαρές δυσκολίες στη διαδικασία της μάθησης. Αν οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν

Εξετάζοντας τις αλήθειες του Άλλου

ΤΟΥ Δρος ΒΙΡΙΚΙΜ ΟΖΓΟΥΡ- ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

την ιστορία σύμφωνα με τις πραγματικότητες του παρελθόντος, το μόνο που έχουν να κάνουν οι μαθητές είναι να πάρουν αυτό που τους προσφέρεται (Makriyianni & Psaltis, 2007). Γι' αυτό, πρέπει να διδάξουμε στους μαθητές μας, όχι τι να σκέφτονται, αλλά πώς να σκέφτονται.

Η διδασκαλία της ιστορίας στην Κύπρο

Πώς γινόταν μέχρι πρόσφατα η διδασκαλία της ιστορίας στην Κύπρο; Για να παρουσιάσουμε τις αδυναμίες στην εκπαίδευση και να μπορέσουμε να βρούμε τις αλήθειες των άλλων, πρέπει να δούμε πώς γινόταν η διδασκαλία της ιστορίας μέχρι σήμερα, τόσο στο νότιο, όσο και στο βόρειο μέρος της Κύπρου.

Η διδασκαλία της ιστορίας στο νότιο μέρος της Κύπρου...

Σύμφωνα με τον Παπαδάκη (2008), στον νότο, στα μαθήματα ιστορίας που παραδίδονται στους μαθητές δίνεται βαρύτητα στην αρχαία ελληνική ιστορία, τη βυζαντινή ιστορία και τη νεότερη ελληνική ιστορία. Επιπλέον, στα βιβλία των ελληνοκυπριακών δημοτικών σχολείων δίνεται με έντονο τρόπο το μήνυμα «η Κύπρος ήταν και είναι ελληνική». Ο ελληνισμός της Κύπρου βάζει τη σφραγίδα του στην ιστορία. Όταν γίνεται αναφορά σε Κύπριους, εννοούνται μονάχα οι Ελληνοκύπριοι. Οποτε γίνεται αναφορά σε οποιαδήποτε «άλλη» εθνοτική ομάδα, αυτή αναφέρεται ως «παράσιτο». Οι Τουρκοκύπριοι δεν θεωρούνται μέρος της κυπριακής ταυτότητας και στις περισσότερες φορές αναφέρονται ως μέρος της ιστορίας των αιμοβόρων και βάρβαρων Τούρκων. Η Τουρκία ορίζεται ως επεκτατική δύναμη. Η δεκαετία του 1960 εξετάζεται μονάχα από την ελληνοκυπριακή προοπτική, ενώ οι Τουρκοκύπριοι ορίζονται ως Τούρκοι στασιαστές που πραγματοποιούν προκλήσεις και θεωρούνται υπεύθυνοι για τις συγκρούσεις που σημειώνονται. Σύμφωνα με τα βιβλία ιστορίας των Ελληνοκυπρίων, μετά τις θηριωδίες που γίνονται από τους Τούρκους και τους Τουρκοκύπριους, έρχονται τα τουρκικά πολεμικά αεροπλάνα, σπέρνουν τον θάνατο στον άμαχο πληθυσμό και προκαλούν συμφορές. Οι άλλες εθνοτικές ομάδες επίσης αναφέρονται με ρατσιστικές προκαταλήψεις. Οι Άραβες ορίζονται ως νομάδες και οι μουσουλμάνοι ως φανατικοί θρησκόληπτοι. Σύμφωνα με την ανάλυση περιεχομένου που έκανε ο Γιάννης Παπαδάκης (2008), στα βιβλία ιστορίας για τα δημοτικά σχολεία στον νότο, υπάρχει περισσότερες από εκατό φορές αρνητική αναφορά στο «άλλο» και στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι αναφορές αυτές έχουν ως στόχο τους Τούρκους. Ο Παπαδάκης (2008) αναφέρει πως παρόμοια ευρήματα εκθέτει και η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης στην έκθεση της του 2004.

Σε μια συνέντευξη του, ο Niyazi Kizilyürek, ο οποίος συμμετείχε στο πρόγραμμα που πραγματοποίησε το 2006 το Ερευνητικό Ινστιτούτο POST, στο οποίο εξετάστηκαν τα βιβλία ιστορίας, προβαίνει στις εξής διαπιστώσεις σε σχέση με τη διδασκαλία της ιστορίας στον νότο: «Η βασική έλλειψη στην εκπαίδευση της ελληνοκυπριακής κοινότητας είναι η εξής: Είτε δεν υπάρχουν καθόλου πληροφορίες για τους Τουρκοκύπριους, είτε είναι πολύ λίγες, είτε είναι παραποιημένες. Η δεύτερη είναι ότι, δεν φαίνεται πουθενά πως η Κύπρος είναι πατρίδα και των Τουρκοκυπρίων. Όταν ο μαθητής βγει από το σχολείο, συμπεριφέρεται με μεγάλη προκατάληψη απέναντι στους Τουρκοκύπριους. (...) Όταν ρωτήσετε τους μαθητές του δημοτικού για την εικόνα που έχουν για τους Τουρκοκύπριους, βλέπετε όλες τις προκαταλήψεις (Kizilyürek, 2007).

Η Makriyianni (2004) αναφέρει ότι το πιο σημαντικό πρόβλημα στη διδασκαλία της ιστορίας στον νότο είναι το ζήτημα της μεθόδου και τονίζει ότι τα προβλήματα μπορούν να ξεπεραστούν με σύγχρονες εκπαιδευτικές πρακτικές. Σύμφωνα με τη Makriyianni, είναι ενθαρρυντικό το ότι στις μέρες μας υπάρχουν αρκετές μέθοδοι και μέσα διδασκαλίας - μάθησης, όμως στην καθημερινή σχολική ζωή υπάρχει ένα κενό ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη. Εξηγώντας τα αίτια αυτού του κενού, η Makriyianni (2004) αναφέρει ότι δεν γίνεται επαρκής έρευνα στην Κύπρο σε σχέση με την ιστορία και τη διδασκαλία της, υπάρχει ένα εξαιρετικά συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό εκπαιδευτικό σύστημα, υπάρχουν πάρα πολλά θέματα στα προγράμματα, δεν είναι ικανοποιητική η παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και ότι παράλληλα με τις φοβίες, τα διλήμματα, την έλλειψη αυτοπεποίθησης, υπάρχει και η δυσπιστία απέναντι στον «άλλο».

Ο Stefanos Enrripidou (2008), σε ένα άρθρο του αναφέρεται στις προσπάθειες για μια πιο σύγχρονη εκπαίδευση στο νότιο μέρος της Κύπρου και σημειώνει ότι μόλις ανέλαβε καθήκοντα ο Υπουργός Παιδείας Αντρέας Δημητρίου, με μια εγκύκλιο που εξέδωσε, θέτει ως στόχο την ειρηνική συμβίωση ανάμεσα στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους και την ανάπτυξη μιας κουλτούρας που θα προέρχεται από τον αμοιβαίο σεβασμό και τη συνεργασία. Παραπέμποντας στον Νίκο Τριμικλιωνίτη στο ίδιο άρθρο, αναφέρει ότι το εκπαιδευτικό σύστημα βρίσκεται σε μια καμπή, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι μια ιστορική αναγκαιότητα και ότι πρέπει να απαλλαγεί η εκπαίδευση από τα στοιχεία του εθνοτικού και φυλετικού εθνικισμού. Δυστυχώς παρατηρούμε ότι στις συζητήσεις που ακολούθησαν την εγκύκλιο στην οποία αναφερόμαστε, ορισμένοι καθηγητές, πολιτικοί και ο Αρχιεπίσκοπος, κατηγορήσαν τον Υπουργό ότι επιτέθηκε στην ελληνική ταυτότητα του έθνους.

Η διδασκαλία της ιστορίας στο βόρειο μέρος της Κύπρου... Όσο η κατάσταση στο νότιο μέρος της Κύπρου είναι αυτή που περιγράψαμε, ποια είναι η κατάσταση στο βόρειο μέρος;

Τα βιβλία ιστορίας που χρησιμοποιούσαν οι Τουρκοκύπριοι μέχρι το 2004 είχαν μια παρόμοια εθνικιστική προσέγγιση με αυτά που χρησιμοποιούνται στον νότο. Στα βιβλία αυτά η Κύπρος εξεταζόταν ως μέρος της τουρκικής ιστορίας. Οι Οθωμανοί ήρθαν στο νησί για να λυτρώσουν τους Ελληνοκύπριους από την καταπίεση των Ενετών· οι εξεγέρσεις δε των Ελληνοκυπρίων ήταν κατά κάποιο τρόπο μια προδοσία απέναντι στην ανεκτικότητα που επέδειξαν οι Οθωμανοί.

Όταν εξετάζε κάποιος το περιεχόμενο των βιβλίων ιστορίας πριν το 2004, μπορούσε να εντοπίσει πολλές ελλείψεις και λανθασμένες ή παραποιημένες πληροφορίες σχετικά με την ιστορία της Κύπρου.

Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Ινστιτούτου POST (2004), στα βιβλία υπήρχαν πολλές γενικεύσεις, υπερβολές και προκαταλήψεις. Εκτός από τους Τούρκους, όλοι ήταν εχθροί και ένοχοι:

«Ενώ οι ελληνικοί δήμοι συνέβαλλαν στην ανάπτυξη των ελληνικών συνοικιών, άφηναν τις τουρκικές χωρές φροντίδα» (POST, 2004).

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, στα βιβλία υπήρχαν επίσης ορισμένες προσεγγίσεις βασισμένες στο συναίσθημα:

«Αθώοι άνθρωποι δολοφονούνταν· Οι Ελληνοκύπριοι έβαψαν το πράσινο νησί κόκκινο, με αίμα» (POST, 2004).

Σύμφωνα με την έρευνα του POST (2004), στα βιβλία υπήρχαν σε μεγάλη έκταση πληροφορίες βασισμένες σε προκαταλήψεις:

«Οι Ελληνοκύπριοι συμμετείχαν στις ειρηνευτικές συνομιλίες, επειδή σκέφτονταν ό,τι αυτά που δεν μπορούσαν να τα πάρουν με τα όπλα, θα μπορούσαν να τα πάρουν με τις συνομιλίες» (POST, 2004).

Το POST (2004), αναφέρει στην έρευνα του τις υπερβολές που υπήρχαν στα βιβλία ιστορίας:

«Οι Οθωμανοί Σουλτάνοι ήταν πνευματικοί ηγέτες και προστάτες όλων των μουσουλμάνων» (POST, 2004).

Οι γενικεύσεις που υπήρχαν στα βιβλία ιστορίας που διδάσκονταν πριν το 2004 στον βορρά ήταν επίσης πολλές: «Όταν εδραιώθηκε η αντίληψη ότι δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί συμφωνία με τους Ελληνοκύπριους, στις 15 Νοεμβρίου 1983 ιδρύθηκε η Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου».

Ο Γιάννης Παπαδάκης (2008) εξετάζει τα νέα βιβλία ιστορίας που άρχισαν να χρησιμοποιούν οι Τουρκοκύπριοι μετά τις εκλογές του 2003 ως μια παραδειγματική στροφή. Αναφέρει πως άρχισαν να χρησιμοποιούνται βιβλία, όχι στρατιωτικά, που εξετάζουν την Κύπρο ως σύνολο από γεωγραφική άποψη και εκφράζουν την ελπίδα για επανένωση, κάποια μέρα, της χώρας.

Φαίνεται πως παρά τον διαχωρισμό, μετά το 2003, στο βόρειο μέρος της Κύπρου, στη βάση των αρχών του

Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διδασκαλία της ιστορίας, έγιναν συγκεκριμένα βήματα για μια διδασκαλία της ιστορίας που καταργεί τις προκαταλήψεις, που τονίζει τις αμοιβαίες θετικές επιδράσεις, που σέβεται τη διαφορετικότητα, που συμβάλλει στη λύση και την αμοιβαία εμπιστοσύνη, που δημιουργεί δυνατότητες για να συζητηθούν με πολυφωνία ευαίσθητα ζητήματα και που δεν είναι όργανο της ιδεολογικής χειραγώγησης, της προπαγάνδας και των ρατσιστικών ιδεωδών. Ωστόσο, αποτελεί αρνητική εξέλιξη το γεγονός ότι η νέα κυβέρνηση, μετά τις εκλογές του 2009, σε σύντομο χρονικό διάστημα, άλλαξε τα βιβλία της ιστορίας.

Σύμφωνα με την έκθεση του Συνδέσμου «Ιστορία και Διάλογος για την Ειρήνη» που ετοιμάστηκε από τον Günen Uludağ, είναι φανερό ότι, όσον αφορά το περιεχόμενο τους, στα «νέα» βιβλία δεν υπάρχει ισορροπία, η πολιτική και διπλωματική ιστορία αποτελεί το σύνολο του βιβλίου και δεν παραθέτεται η οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ιστορία (Uludağ 2009α).

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, στο βιβλίο ιστορίας της 8ης τάξης, συναντούνται σοβαρά λάθη, που θυμίζουν τα λάθη των βιβλίων πριν το 2003:

- «Οι Τουρκοκύπριοι, με τίμημα για ακόμη μια φορά τη ζωή και το αίμα τους, δεν παρέδωσαν τα εδάφη τους στους Ελληνοκύπριους και τους Έλληνες» (Uludağ 2009α).

Σύμφωνα με τον Günen Uludağ, που συνέταξε την έκθεση, στο βιβλίο δίνεται βαρύτητα σε ρατσιστικές προσεγγίσεις και εθνικιστικά σχόλια. Ενδιαφέρουσες είναι οι αναφορές στα χρόνια των διακοινοτικών συγκρούσεων:

- «Στις 8 Αυγούστου του 1964, οι ελληνοκυπριακές και ελληνικές δυνάμεις κάνουν, για ακόμη μια φορά, επίθεση στα Κόκκινα. Όμως, αυτή τη φορά οι τούρκοι αγωνιστές δεν ήταν μόνοι. 34 πολεμικά αεροσκάφη με την ημισέληνο πέφτουν σαν βαριά πάνω στις ελληνοκυπριακές και ελληνικές δυνάμεις» (Uludağ 2009β).

Ποια Κύπρο θέλουμε για το μέλλον; Ποια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση;

Το πρώτο στάδιο είναι, στο περιβάλλον της εκπαίδευσης, η μη ανεκτικότητα να παραχωρήσει τη θέση της στην κουλτούρα του σεβασμού και να προωθηθεί ο διάλογος. Αυτό που πρέπει να καλλιεργηθεί ανάμεσα στις δύο κοινότητες στην Κύπρο είναι, πέρα από τον διάλογο, η κουλτούρα της συνεργασίας και η επιδίωξη για δημιουργία ενός κοινού μέλλοντος, στη βάση του κοινού συμφέροντος. Και αυτό είναι άμεσα συνδεδεμένο με το εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο θα μεγαλώσουν οι μελλοντικές γενιές. Οι γενιές που θα έρθουν πρέπει να αντιληφθούν τη σημασία που έχει για τα σύγχρονα άτομα και τις κοινότητες η κουλτούρα του σεβασμού και η συνεργασία στη βάση του κοινού συμφέροντος. Πρέπει να αντιληφθούν ότι η Κύπρος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να γίνει ένα νησί

της ειρήνης που θα αποτελέσει παράδειγμα για την πολυπολιτισμικότητα στον κόσμο.

Οι εκπαιδευτικοί μας, και στις δύο πλευρές της Κύπρου, πρέπει να μπορούν να αναφέρουν στις τάξεις τις αρνητικές συνέπειες μιας κοινωνικής δομής που βασίζεται στην αντιπαράθεση στην ειρήνη και την κουλτούρα του «άλλου», και να μπορούν να ενθαρρύνουν τα παιδιά μας να έχουν ανοικτό μυαλό και κριτική σκέψη. Πρέπει να διερωτηθούν αν κάποιοι κύκλοι, που θέλουν να περιορίσουν τις ελευθερίες και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, δικαιούνται να ζητούν αλλαγή των βιβλίων επειδή αυτά αναφέρονται στην ειρήνη και τη συμβίωση ή επειδή περιέχουν άλλα «αμφιλεγόμενα» θέματα. Μόνο έτσι οι νέες γενιές θα έχουν τη δυνατότητα να συζητήσουν σε ένα υγιές πλαίσιο πολλά θέματα που αφορούν την κοινωνική εξέλιξη και τη ζωή μας...

Ο Andreas Pavlou (2007) σε ένα άρθρο του αναφέρεται στην ανάγκη για ενοποίηση των δύο εκπαιδευτικών συστημάτων, έστω και πριν από μια συνολική λύση. Κατά τη γνώμη του, πρέπει να γίνει η ένωση των δύο αρχών που είναι αρμόδιες για την εκπαίδευση ή να σχηματιστεί μια δικοινοτική, ανεξάρτητη αρχή για την εκπαίδευση και το πρόγραμμα της αρχής αυτή να εφαρμοστεί και στις δύο πλευρές της Πράσινης Γραμμής. Επίσης επισημαίνει την ανάγκη όπως μια κοινή επιτροπή από τουρκοκύπριους και ελληνοκύπριους ιστορικούς, γράψει την κοινή μας ιστορία.

Υπάρχουν συγκεκριμένα βήματα που οι ειδικοί στην εκπαίδευση πρέπει να κάνουν από τεχνικής πλευράς. Πρέπει να εξεταστούν από κοινού τα εκπαιδευτικά προγράμματα των δύο κοινοτήτων. Στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, μέσα στα τελευταία έξι χρόνια, παρατηρείται μια συστηματική προσπάθεια για μελέτη, η οποία όμως δεν καλύπτει το σύνολο των διδακτικών μέσων, αλλά μονάχα ενός από αυτά, των βιβλίων και ειδικά των βιβλίων της ιστορίας. Ίσως, οι συνθήκες στο βόρειο μέρος της Κύπρου να επέτρεπαν μονάχα αυτό να γίνει. Μπορούμε να πούμε ότι και στον νότο υπάρχει προσπάθεια για μεταρρύθμιση. Αν όμως αντιλαμβανόμαστε την εκπαίδευση ως ένα εργαλείο για την ειρήνευση ανάμεσα στις δύο κοινότητες και την επαναπροσέγγιση, πρέπει να αλλάξουν όχι μόνο τα βιβλία, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να θέσουμε κοινούς στόχους για τη βελτίωση της διαδικασίας διδασκαλίας - μάθησης και αξιολόγησης. Ένα από τα μέρη αυτής της επιστημονικής διαδικασίας είναι και η συγγραφή όλων των σχολικών βιβλίων και των βιβλίων ιστορίας με τη φιλοσοφία της σύγχρονης εκπαίδευσης. Πρέπει επίσης, με ενδοϋπηρεσιακά προγράμματα να βοηθηθούν οι εκπαιδευτικοί να αντιληφθούν τη σημασία της μεταρρύθμισης, να την κάνουν κτήμα τους και να μάθουν νέες μεθόδους. Υπάρχουν πολλά που μπορούν να γίνουν σε τεχνικό επίπεδο για να καθοριστούν νέα διδακτικά μέσα που με διαδραστικό τρόπο θα προωθήσουν την ανάπτυξη της πολυπολιτισμικής συνείδησης, για την ετοιμασία

ερωτήσεων και δραστηριοτήτων που θα προωθήσουν την κριτική και ιστορική σκέψη και θα επιτρέπουν τον σχηματισμό πολυφωνικών απόψεων.

Μια τέτοια πολύπλευρη εργασία, η οποία δεν πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως μια εναλλακτική επιλογή, αλλά ως μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση αποδεκτή και στις δύο πλευρές, θα μπορούσε να αρχίσει μετά τη διαδικασία των συνομιλιών. Με άλλα λόγια, η πολιτική πρέπει να ανοίξει τον δρόμο για τους εκπαιδευτικούς! Στην Κύπρο η πολιτική απέχει ακόμη πολύ από το να είναι η κινητήρια δύναμη για την γρήγορη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς. Γι' αυτόν τον λόγο, πρέπει οι δύο ηγέτες να ενθαρρύνονται και να υποστηρίζονται προς την κατεύθυνση της λύσης. Στη διαδικασία αυτή, είναι σημαντικό η Τουρκία, η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση να κάνουν βήματα που θα ανοίγουν τον δρόμο στις δύο κοινότητες.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- EVRIPIDOU, S., (2008), "A Struggle for the Future of Cyprus", Cyprus Mail, September 14, 2008.
- KARAHASAN, H. (2007), "Değişen Kitaplar, Değiş(mey)en Tarih? Yenilenen Tarih Kitapları Üzerine Birkaç Söz", στο: <http://www.postri.org/efp2/hakan.htm>, 15 Νοεμβρίου 2009.
- KIZILYÜREK, N. (2007), "Kıbrıs Tarihi Kitabı değil, Kıbrıslı Türkler Tarihi Kitabı", στο: http://www.postri.org/roportaj_tr.htm, 15 Νοεμβρίου 2009.
- MAKRIYIANNI, C. & PSALTIS, C., (2007), "The Teaching of History and Reconciliation", The Cyprus Review, Vol. 19:1, Spring 2007.
- MAKRIYIANNI, C., (2004), "Teaching Methods in History School Education in Cyprus: Present-day Situation and Future Developments", Presentation from the Multiperspectivity in teaching and learning history: Presentations from seminars and workshop materials / edited by The Council of Europe & Chara Makriyianni, 24-27 November, 2004.
- PAVLOU, A. (2007), "Education in Cyprus: Ideas and Suggestions for the Future", στο: <http://www.hisdialresearch.org/articles.htm>, 15 Νοεμβρίου 2009.
- ULUDAĞ, G. (2009α), "Kıbrıs Türk Tarihi 8. Sınıf Kitabının İçerik ve Pedagojik İncelemesi", Barış için Tarih ve Diyalog Derneği Raporu, 2009.
- ULUDAĞ, G. (2009β), "34 ay yıldızlı jet Rum ve Yunan kuvvetlerinin tepesine bir balyoz gibi iner", Yenidüzen, 7 Οκτωβρίου 2009.
- WULF, C. (2008), "The Image of the Other in History Teaching", Second Symposium on "Globalisation and images of the Other: challenges and new perspectives for history teaching in Europe?", İstanbul, 30 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 2008.

Για επικοινωνία: Ευγενία Νικηφόρου, 99372147
tokalemi@spidernet.com.cy
μπλογκ: www.platformaenomenikypros.blogspot.com

ΟΛΑ ΤΡΙΓΥΡΩ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΙΔΙΑ ΜΕΝΟΥΝ; Εκπαιδευτικές Αλλαγές σε μια Πολυπολιτισμική Κύπρο

του Κ.Χ.

Ενώ η πολυαναμενομένη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση φαίνεται για μια ακόμη φορά να σκοντάφτει στις σκοπιμότητες και τις αναστολές των κυπριακών κερτημένων αλλά και των αναχωμάτων της συντήρησης και των υποστηρικτών του εκπαιδευτικού στάτους – κβο. Η ζωή με την πολυπλοκότητα και τους ρυθμούς της φαίνεται να δημιουργεί καινούρια δεδομένα για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές μιας πολυπολιτισμικής Κύπρου, που παραπαίει ανάμεσα στη ξеноφοβία, τον εθνικισμό και την επιτακτική ανάγκη για μια εκ βάθρων αναθεώρηση της όλης οπτικής του κοινωνικού γίνεσθαι της Κύπρου. Μιας κοινωνίας όπου οι κοινωνικές οικονομικές ανακατατάξεις και ελέω οικονομικής κρίσης είναι ραγδαίες και επιταχυνόμενες. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο στην προσπάθεια για μια εκπαίδευση χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς παρέχονται εδώ και κάποια χρόνια προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής για 'αλλόγλωσσους' μαθητές, παιδιά κυρίως μεταναστών και πολιτικών προσφύγων. Για τον σκοπό αυτό έγιναν διορισμοί 30 φιλολόγων για φέτος που διδάσκουν σ' αυτό το πρόγραμμα.

Σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες οι εκπαιδευτικοί καλούνται να δημιουργήσουν το κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον γι' αυτούς τους μαθητές που προέρχονται από διαφορετικές χώρες, με διαφορετικά προβλήματα, όπου ο ρόλος τους ως εκπαιδευτικούς, καμιά φορά προϋποθέτει πολλαπλές δεξιότητες, έτσι που κάποια σύντομα σεμινάρια να μην θεωρούνται επαρκή.

Γιατί ο εκπαιδευτικός έχει να δουλέψει με ομάδες μικτής ικανότητας αλλά ταυτόχρονα μπορεί να χρησιμοποιήσει την δυναμική των ομάδων, χωρίς να γίνεται θεραπευτής ή ψυχολόγος, αδράχνοντας τις ευκαιρίες που του δίνει η διαφορετικότητα και η πολυπολιτισμική σύνθεση της ομάδας.

Λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις ξεχωριστές ανάγκες των μαθητών αυτών γεγονός που από μόνο του αποτελεί μια πρόκληση. Πρέπει να διερωτηθούμε για την χώρα προέλευσης των μαθητών μας αυτών, τις συνθήκες που επικρατούν και τις καταστάσεις που βίωσαν εκεί οι μαθητές αυτοί αλλά και τις διαφορές μέσα στην ίδια την χώρα τους.

Η πληροφόρηση είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας που μπορεί να προέλθει είτε από την οικογένεια ή άλλα μέλη της κοινότητας, κάποιος θα μπορούσε να λειτουργήσει σαν μεταφραστής

8

ή διαμεσολαβητής. Ένα άλλο κύριο ερώτημα που θα πρέπει να μας απασχολήσει είναι και το επίπεδο γνώσης και αλφαριθμητισμού των παιδιών αυτών στην μητρική τους γλώσσα.

Ποιες κοινωνικές ή πολιτιστικές πρακτικές επικρατούν στις χώρες προέλευσης αυτών των μαθητών που κυρίως είναι παιδιά οικονομικών μεταναστών. Μήπως στην χώρα προέλευσης ή φοίτησης τους ήταν συνεχής ή διακόπηκε;

Η συζήτηση και η επαφή με τους γονείς, η εμπλοκή τους κατά το δυνατόν, δημιουργεί σχέσεις εμπιστοσύνης και όπου υπάρχει πρόβλημα συμπεριφοράς θα πρέπει να αναζητήσουμε αιτίες και να βρούμε τρόπους παρεμβάσεις με δράσεις που προωθούν την κοινωνική ένταξη και όχι την γκετοποίηση και το στιγματισμό.

Εικόνες, χάρτες, δίγλωσσα λεξικά και άλλο υλικό από τις χώρες προέλευσης των μαθητών μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν βάση και εφόρμηση για διαφορετικούς τρόπους μάθησης και προσέγγισης του γλωσσικού μαθήματος.

Ο χώρος της τάξης πρέπει να αποτελεί για κάθε μαθητή ένα ασφαλή μαθησιακό περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς και υπερτονισμό των διαφορών αλλά ανάδειξη των ομοιοτήτων. Έτσι θα μάθουν οι μαθητές μας να σχετίζονται ο ένας με τον άλλο αλλά και με τον κόσμο, γενικότερα. Μέσα από ομαδικές δραστηριότητες οι μαθητές να έχουν τις ευκαιρίες να μοιραστούν αλλά και να πάρουν ρίσκα.

Τόσο οι διδάσκοντες όσο και οι μαθητές θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αλληλογνωριστούν καλύτερα και σε πιο ικανοποιητικό βαθμό. Έτσι που και οι δυο, καθηγητές και μαθητές να μπορέσουν να χειριστούν τις πολυεπίπεδες και πολυπολιτισμικές εκφάνσεις και εκφράσεις της τάξης αλλόγλωσσων μαθητών αλλά και τις σχέσεις τους μέσα στην τάξη των γενικών μαθημάτων.

Μια πολυπολιτισμική τάξη μπορεί να κάνει κάποιους να νιώθουν κάπως άβολα, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί μια πρόκληση τόσο για τους καθηγητές / εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές.

Η καλή διαχείριση μιας τέτοιας τάξης μπορεί να δώσει το πιο πλούσιο και εύφορο περιβάλλον για μάθηση τόσο για τους μαθητές όσο και για τους καθηγητές.

